



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תובעת
פלונית
באמצעות ב"כ עו"ד אבנר שמחי

נתבע
פלוני

פסק דין

ענייניו של פסק הדין, עתירת התובעת "לתרגם" הסכמות הצדדים בעניין חלוקת החיסכון הפנסיוני שנצבר במהלך תקופת החיים המשותפים וקיבלו תוקף של פס"ד טרם חקיקת חוק חלוקת חסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ד-2014, להוראות שניתן ליישמן עפ"י הוראות חוק חלוקת חסכון פנסיוני.

רקע עובדתי

1. א. הצדדים נישאו זל"ז בתאריך 28/6/1978 והתגרשו זמ"ז בשנת 2002.
- ב. ביום 2/7/02 אישרו הצדדים בבימ"ש לענייני משפחה באשדוד הסכם גירושין שקיבל תוקף של פסק דין, בפני כב' השופטת מיכל ברנט (להלן: "פסק הדין", "הסכם גירושין").
- ג. במסגרת ההסכם הסדירו את כלל המחלוקות ביניהם ולענייננו גם את סעיפים 3' ו 3 ט' להסכם אשר הוספו להסכם במהלך הדיון בכתב יד וכאמור שם:

סעיף 3 ה' להסכם הגירושין:

" הפנסיה שמקבל בעת פרישתו מצה"ל תשאר בבעלותו הבלעדית, למעט סך 2,000 ₪ שתקבל האשה מידי חודש בחודשו, צמוד לתוספות המשולמות לבעל מגמלאות. הפנסיה תשולם החל מ- 5/7/02 ואילך".

בסעיף 3 ט' נרשם:

" לצורך קבלת סכום הפנסיה שתקבל האשה תחשב כאלמנה או כזכאית לקצבת שארים במידה והבעל ילך לבית עולמו".



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

- ד. אין מחלוקת כי הנתבע משלם בצורה ישירה את הסכום המוסכם, חודש בחודשו לידי התובעת. התובעת מבהירה כי משעה שלנתבע בת זוג חדשה, היא חוששת כי לאחר פטירתו לא תהא זכאית לקבל את הסכום החודשי ומבקשת להסדיר את רישום זכויותיה בפנסיה, מכח ההסכם, בהתאם להוראות חוק חלוקת חסכון פנסיוני כך שתקבל זכויותיה, ישירות מהגורם המשלם.
2. במסגרת כתב תביעתה, התובעת עתרה לכך שבימ"ש יורה לקרן הגמלאות לקבוע את מעמדה כשאררתו של הנתבע לצורך קבלת חלקה בפנסית המשיב וכן עתרה למתן הוראה לקרן הגמלאות להעביר ישירות את חלקה בפנסיה ולא באמצעות הנתבע.
3. א. הנתבע מתנגד לעתירה בתיק העיקרי, לרבות בקשת האישה למינוי מומחה מתחום האקטואריה, לצורך הערכת זכויותיה והכנת פסיקתא מתאימה לגוף המשלם.
- ב. בכתב ההגנה נטען כי הנתבע מנהל מערכת יחסים של "ידועים בציבור" עם בת זוג אחרת מאז שנת 2005. נטען כי הנתבע ובת זוגו חתמו על הסכם יחסי ממון אשר אושר ע"י בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון ביום 12.11.2006 ובהסכם הממון הוסכם על הפרדה רכושית מלאה.
- ג. הנתבע צרף לכתב ההגנה העתק הסכם יחסי ממון ופסק דין מיום 12.11.2006 וכן אישורים מהבטל"א ומאגף כח אדם בצה"ל, המעידים כי גופים אלה מכירים בנתבע ובבת זוגו החדשה, כידועים בציבור.
- ד. לטענת הנתבע, ממועד אישור הסכם הגירושין ואילך הוא מקיים התחייבויותיו על פי ההסכם, נושא בתשלום חלקה של האישה בפנסיה שלו ואינו סוטה מהוראות ההסכם.
- ה. הנתבע טוען כי בשלב זה של חייו, כאשר הוא ממלא אחר הוראות הסכם הגירושין ככתבו וכלשונו, אין מקום לדרוש ממנו דבר נוסף.
4. תגובת צה"ל (מופ"ת- חוליית חסכון פנסיוני) הוגשה באמצעות פרקליטות מחוז דרום. מופ"ת הוא גוף רושם, אינו צד למחלוקת ואינו חלק בסכסוך האישי בין הצדדים.



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

עמדת מופ"ת היא כי לא ניתן לבצע את פסק הדין המאשר הסכם הגירושין, הואיל ופסק הדין נעדר פרטים מהותיים, לרבות התקופה המשותפת, מועד הפירוד וכן השיעור להעברה הנדרש, כהגדרתם בחוק לחלוקת חסכון פנסיוני.

5. ייאמר כבר כעת, בתמצית, כי לאחר עיון מעמיק בכתבי הטענות על צרופותיהם, נוכח לשון הוראת ס' 3 ט' להסכם הגירושין, המלמדת על כוונה מפורשת כי לאישה יהיה חלק בפנסיה בדרך שנקבעה לכך בהסכם, הן בחייו של האיש והן לאחר אחרית ימיו, כאשר הדרך היחידה לבצע הוראה זו הינה רישום פסק הדין לפי חוק לחלוקת חיסכון פנסיוני, בחיי החוסך, מצאתי להיעתר לתביעה ולקבוע מנגנון שיסדיר את רישום הפרטים החסרים בפסק הדין בעניינם של הצדדים לצורך רישום הזכות אצל הגורם המשלם בהתאם להוראות החוק.

החוק לחלוקת חסכון פנסיוני מהותו ותכליתו

6. ביום 6.8.14 פורסם החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, תשע"ד-2014. חקיקת החוק באה בעקבות המלצותיה של הועדה הציבורית ("ועדת שוחט") לבחינת חלוקת זכויות פנסיה בין בני זוג שנפרדו. הקמת הוועדה והחוק עצמו, מקורם בצורך לבצע התאמות בין דיני החיסכון הפנסיוני כפי שהתגבשו הן בפסיקה מתפתחת של בתי המשפט והן בהוראות חוק מפורשות באשר לזוגות לגביהם חלה חזקת השיתוף ובאשר לאלו לגביהם חל [חוק יחסי ממון בין בני זוג](#) התשל"ג-1973 (להלן - חוק יחסי ממון); וראו לעניין זה - [סעי' 5 \(ג\)](#) לחוק יחסי ממון, לבין דיני השיתוף הזוגי, נוכח הקשיים שחוו בני זוג אשר נפרדו במימוש פסקי דין שאיזנו את זכויות הפנסיה ביניהם.

למעשה מטרתו של החוק צוינה בגופו, כך [בסעי' 1](#) לחוק הובהר -

"מטרתו של חוק זה לקבוע הסדרים בעניין חלוקה של חיסכון פנסיוני בין חוסך ובין בן זוגו לשעבר כפי שנקבעה בפסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני, באמצעות גוף משלם לרבות גוף המשלם תשלומים לפי הסדר פנסיה תקציבית בחוק או לפי הסכם המאמץ את חוק הגמלאות, ובכלל זה גם חוק שירות הקבע גמלאות"

החוק, המבוסס על דו"ח הועדה כולל שני חידושים מרכזיים: הראשון - עיגון זכותו העצמאית של בן הזוג לשעבר לקבל את חלקו בחיסכון הפנסיוני של בן זוגו החוסך



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

ישירות מן הגוף המשלם וזאת בהתקיים תנאים נוספים הקבועים בחוק. השני, שתחולתו תלויה גם היא בתנאים מסוימים, עניינו בקביעת זכאותו של בן הזוג לשעבר לקצבת שאירים במקרה של מות בן הזוג החוסך.

החוק מתווה, אפוא, דרך לסיום ההתחשבות הכלכלית בין בני הזוג עם מתן פסק הדין לחלוקת חסכוניותיהם הפנסיוניים, ומביא לצמצום הזדקקותם ההדדית של בני הזוג זה לזה לאחר הפירוד, כדי להקל על תשלום חיובי בן הזוג החוסך לבן הזוג לשעבר וכן יוצר בעבור בן הזוג לשעבר של החוסך זכות חוזית כלפי הגוף המשלם לקבל את חלקו בזכויות הפנסיה של החוסך (לעניין זה ר' [בעמ 4860/16](#) - פלונית נ' פלוני (פורסם במאגרים האלקטרוניים); [בג"ץ 7691/95](#) ח"כ שגיא נ' ממשלת ישראל, (פורסם במאגרים האלקטרוניים); [בג"ץ 8347/09](#) פלונית נ' הממונה על תשלום גימלאות בצה"ל, (פורסם במאגרים האלקטרוניים);

יובהר כי הסדרה כזו לא הייתה אפשרית קודם לכן, לרבות בשל מגבלות חוקיות על עבירות הזכות - [בעמ 10916/03](#) צה"ל מדינת ישראל נ' פלונית (פורסם במאגרים האלקטרוניים).

7. הזכות לקבל קצבת פרישה ישירות מהגוף המשלם מותנית בכך שפסק הדין אותו מבקשים לקיים יעמוד בקריטריונים המפורטים [בסעיף 3](#) לחוק.

בן הזוג רשאי להגיש את פסק הדין לגוף המשלם, אשר רושם הערה בדבר פסק הדין ([סעיף 4](#) לחוק).

עם רישום ההערה קמה זכותו של בן הזוג לקבל ישירות מהגוף המשלם חלק יחסי מהזכויות הכספיות להן זכאי בן הזוג שצבר את הזכויות (בן הזוג החוסך), במועד בו זכאי החוסך לקבלן ([סעיפים 6, 13](#), ו- [14](#) לחוק).

8. **החוק מאפשר לבן הזוג לקבל קצבה גם לאחר שהחוסך הלך לבית עולמו ([סעיף 22 לחוק](#)).** עם זאת, ישנו הבדל מהותי בין שני סוגי הקצבאות: זו המשולמת בחיי החוסך הינה חלוקה בפועל של זכות קיימת ומשותפת. זו המשולמת לאחר פטירת החוסך, הינה למעשה, קצבת שארים, שתכליתה סוציאלית. קצבת שארים זו הינה חידוש גדול של החוק, מאחר שטרם חקיקתו הפקיעו גירושי בני הזוג את זכות בן הזוג לקבל קצבה כלשהי לאחר פטירת החוסך.



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

9. תנאי לקבלת "קצבת שארים" לאחר פטירת בן הזוג החוסך הוא רישום פסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני עוד בחייו של החוסך.

ראה תמ"ש (ת"א) 32539-10-17 ס.ו. נ' א.ד. ואח', פסק דינו של כב' השופט שמואל בר יוסף מיום 18.1.2018, שם נדחתה תביעת התובעת לרישום פסק דין מיום 8.6.1998, לאחר שבן הזוג החוסך הלך לעולמו.

10. לא יכולה להיות מחלוקת כי במקרה שלפנינו, הצדדים קבעו בהסכם שאושר וקיבל תוקף של פסק דין, ברחל בתך הקטנה: "לצורך קבלת סכום הפנסיה שתקבל האישה תחשב כאלמנה או כזכאית לקצבת שארים במידה והבעל יילך לבית עולמו".

11. האישה עותרת היום, להסדיר עוד בחייו של בעלה לשעבר, "החוסך" מבחינת הגורם המשלם, את רישום זכותה מכח פסה"ד שאישר את הסכם הגירושין והנתבע מתנגד לכך.

12. יש מקום להדגיש כי הצדדים הגדירו את חלקה של האישה הפנסיה, הגם שהפנסיה ממשיכה ומשולמת ישירות לבן הזוג לשעבר, שכן לא היתה כל דרך להסכים אחרת במועד אישור ההסכם.

13. חלקה של התובעת בפנסיה מהווה למעשה את הפנסיה שלה לעת זיקנתה ובחינת ביהמ"ש את עתירתה תהיה אף בין היתר לאור חשיבות הסדרת זכאותה לקבל את הסכום שנקבע לכל אורך התקופה שנקבעה בפסה"ד, בדרך הטובה והיעילה ביותר עבורה.

14. לא ניתן להמעיט בחשיבות קבלת ומימוש זכויות פנסיוניות ואני מוצאת להביא את דבריו של כבוד המשנה לנשיאה השופט א' רובינשטיין בבע"מ 4860/16 פלונית נ' פלוני (פורסם במאגרים האלקטרוניים):

"קצבאות הפנסיה הן כנודע אחד מן המרכיבים החשובים ביצירה אפקטיבית של ביטחון סוציאלי אישי וחברתי. הזכויות הפנסיוניות משמשות לרוב הבריות מקור עיקרי לפרנסה לעת זקנה, ומיועדות להעניק לאדם "גב כלכלי" ורמת חיים נאותה, בשנים שבהן כושר השתכרותו הולך ופוחת."



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

15. סעיף 30 לחוק קובע את תחילתו של חוק לשישה חודשים מיום פרסומו, תוך החלתו, בהתקיים תנאים מסוימים, גם על פסקי דין לחלוקת חיסכון פנסיוני שניתנו לפני יום התחילה.

גם בעניינם של הצדדים זה על ביהמ"ש לבחון תחילה את קיומם של התנאים הנדרשים לצורך החלתו הרטרואקטיבית של החוק והן את התנאים הנדרשים באשר לעצם החלתו (סעי' 3 לחוק).

16. סעיף 30 (א) לחוק קובע כי :

” (א) תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול גם לגבי פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני שניתן לפני יום התחילה. ”

17. בסעיף 30(ג) לחוק לחלוקת חסכון פנסיוני נקבע כיצד יש לנהוג במקרים בהם הוראות החוק אינן מתקיימות בפסק דין ישן :

30. (ג) ניתן פסק דין לחלוקת חיסכון פנסיוני לפני יום התחילה, ולא

מתקיים תנאי מהתנאים להגשת בקשה לרישום פרטי פסק הדין בהתאם להוראות פרק ב', בהתאם לסעיף 42א לחוק הגמלאות כנוסחו בסעיף 24 לחוק זה או בהתאם לסעיף 47א לחוק שירות הקבע כנוסחו בסעיף 25 לחוק זה, לפי העניין, רשאי בן הזוג לשעבר לפנות לערכאה הראשונה בבקשה להורות בדבר אופן חלוקת החיסכון הפנסיוני באמצעות הגוף המשלם לפי הוראות פרקים ב' עד ד', לפי הוראות חוק הגמלאות, כנוסחו בסעיף 24 לחוק זה, או לפי הוראות חוק שירות הקבע, כנוסחו בסעיף 25 לחוק זה, לפי העניין (בסעיף זה – החוקים המסדירים); מצאה הערכאה הראשונה כי ניתן לחלק את החיסכון הפנסיוני כך שהחיסכון הפנסיוני, כולו או חלקו, יחולק באמצעות הגוף המשלם בהתאם להוראות החוקים המסדירים, יחולו הוראות אלה... ”



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

18. בהתאם להוראת סעיף 30 (ג) בן זוגו של חוסך רשאי לפנות לבית המשפט בתביעה למתן פסק-דין שיעלה בקנה אחד עם הוראות החוק, כך שיתאפשר לבן הזוג לקבל כספים ישירות מהגוף המשלם, גם אם פסק הדין שניתן לכתחילה איננו מקיים איזה מהתנאים לכך.

למעשה לא יכולה להיות מחלוקת כי התובעת (בת הזוג לשעבר) רשאית (למעשה צריכה) לפנות לבית המשפט בבקשה להורות בדבר אופן חלוקת החיסכון הפנסיוני באמצעות הגוף המשלם, בענייננו צה"ל- מופ"ת, לפי הוראות התיקון לחוק הגמלאות (ר' ס' 11 לתגובת הפרקליטות מיום 11.9.2019).

19. בעניינם של הצדדים יש לציין כי מתקיימים התנאים המפורטים בסעי' 30 (ב) (2) (א) ו - (ב), שכן הנתבע, שיבדל"א, עודו בחיים ומשך התקופה המשותפת לצדדים ארוך משלושים וששה חודשים (ממועד הנישואין ועד למועד הפירוד חלפו כ - 22 שנים).

20. כמו"כ יש לציין כי בעניינם של הצדדים אף לא מתקיים הסייג הנזכר בסעי' 16 (ב) (1) לחוק שהוראתו -

" (1) נקבע בפסק הדין לחלוקת חיסכון פנסיוני כי האמור בו יחול רק לעניין העברת חלק מקצבת הפרישה לבן הזוג לשעבר ולא לעניין זכויות בן הזוג לשעבר לקבלת קצבה בשל פטירתו של החוסך"

תנאי זה דורש סייג מפורש הקובע כי החלוקה תהא רק לגבי העברת חלק מהקצבה להבדיל מקבלת קצבה בשל פטירת החוסך.

21. בעניינם של הצדדים נקבע כאמור מפורשות בסעיף 3. ט. כי הזכות תשולם לאישה גם לאחר שהבעל יילך לבית עולמו, כך שהתנאי הקבוע בסעיף 30 (ב) (2) (ג) מתקיים .

22. יצוין כי התנאים הנזכרים הם התנאים היחידים שקבע המחוקק לצורך תחולתו הרטרואקטיבית של החוק. החוק לא סייג, כדוגמה, מצב שבו צריך יהיה להידרש להוראות קונקרטיות כדי "לחלץ" נתונים על מנת לאפשר רישום פסיקתא בהתאם להוראות החוק.

ניתן אולי לחשוב כי יש קושי ל"תרגם" את הסכמות הצדדים להוראות החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני, אלא שסבורני כי תפקידה ואף חובתה של "הערכאה הראשונה", קרי



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

הערכאה שאישרה את ההסכם לחלץ את הנתונים שיאפשרו יישום בהיר של ההסכמות באופן שישירת את הצדדים עצמם לפי מטרות החוק לחלוקת חסכון פנסיוני.

יתר על כן, סבורני כי לכך בדיוק התכוון המחוקק, כאשר הדרך של המחוקק להבטיח את האפשרות "להמיר" (לשון כב' הש' בר יוסף בתה"ס 16-02-41329) ו/או "לתרגם" כפי שבחר מותב זה לנסח את אותה פעולה טכנית בעיקרה, את הסכמות הצדדים ככל שהללו מבטאות הסכמה לחלוק חסכון פנסיוני, באה לידי ביטוי בצורה ברורה בחוק בעצם מתן האפשרות לפנות לביהמ"ש לצורך ביצוע הוראות סעיף 30 לחוק.

23. ערה אני לכך שלשון פסק הדין במקור לא נקטה בהיקף זכויות שצוין כאחוז (%) מסויים מתוך כלל הפנסיה, אלא נקב בסכום קונקרטי. אלא שסבורני כי עצם הבחירה של הצדדים לנסח את ההסכמה כך שהתובעת תקבל 2000 שקלים מתוך הפנסיה וכן להוסיף ולרשום ברחל בתך הקטנה כי הסכום ישולם מדי חודש בחודשו, צמוד לתוספות המשולמות לבעל מגמלאות הפנסיה, אינה משאירה כל אפשרות להבין אחרת את ההסכמות.

הצדדים קבעו שיעור תשלום שלו זכאית האישה מתוך הפנסיה.

24. נוסף לכך את ההסכמה הנוספת שנוסחה בצורה ברורה בסעיף 3 ט. להסכם מכוחה זכאית התובעת לקבל את חלקה בפנסיה גם "במידה והבעל יילך לבית עולמו" ונמצא עצמינו בתוך גדריו של חוק חלוקת חסכון פנסיוני במגבלות הניסוח שעמדו לרשות ביהמ"ש והצדדים במועד עריכת ההסכם.

יש לזכור כי בשנת 2002 טרם נחקק החוק. החוק לכתחילה נועד להסדיר בדיוק את המצב המורכב בו מצאו עצמם בני זוג שנפרדים בכלל ובני זוג כמו הצדדים שבכותרת בפרט.

25. בני הזוג כאשר נפרדו, היו מעוניינים להסדיר חלוקת חסכון פנסיוני שנצבר במהלך החיים המשותפים ואולם לא היה בידם, בשעתו, כל חוק המסדיר זאת ועל כן היו צריכים "להמציא" ניסוחים שיבטאו את ההסכמות מבלי שהיו בידם הכלים שנקבעו שנים רבות לאחר מכן בחוק חלוקת חסכון פנסיוני.

ההסכמה נוסחה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים והיא ברורה:



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

האישה תקבל מתוך הפנסיה שמשולמת לבעל, את חלקה כפי שנקבע על ידי הצדדים, בסך 2,000 ₪ שיהיה צמוד לתוספות המשולמות מגמלאות הפנסיה, הן בחייו של הבעל והן לאחר מותו.

זוהי התמצית והתכלית של חוק חלוקת חסכון פנסיוני והצדדים הביעו את כוונתם בהתאם לתכלית זו, עוד טרם הוסדרה בחוק.

26. התובעת בכתב תביעתה לא ביקשה "לפתוח את ההסכם" כמו שטען הנתבע. ההיפך הוא הנכון, היא מבקשת ליישם היום, בצורה הרבה יותר ברורה מבחינה פרקטית, את הסכמות הצדדים ככתבן וכלשונן.

התובעת עותרת לקבל את חלקה היחסי בפנסיית הנתבע, באמצעות יישום הוראת סעיף 3 ט', לאחר אחרית ימיו של הנתבע, שיבדל"א, כפי שנקבע בהסכמתם של הצדדים ואושר וקיבל תוקף של פס"ד.

התובעת מבקשת ל"תרגם" את פסק הדין משנת 2002 כך שיהיה ישים לביצוע עפ"י הוראות החוק לחלוקת חסכון פנסיוני וזאת לצורך הגנה על זכות מהותית שלה הנובעת מאותו הסכם.

27. הנתבע לעומת זאת, מבקש בטענותיו, לשנות מהוראות ההסכם.

הנתבע טוען כי אין מקום לשנות מהוראות ההסכם, שעה שהוא ממילא נושא בתשלומים המגיעים לתובעת בגין חלקה בפנסיה שלו, אלא שהוא אינו מתייחס לטענת התובעת כי לאחר אחרית ימיו לא תוכל להפרע זכותה מכח ההסכם.

הנתבע מתכחש הלכה למעשה להורות הסכם הגירושין שקיבל תוקף של פסק דין וטוען כי זכאות התובעת לחלקה בפנסיה שלו צפויה להיפסק לאחר פטירתו ועוד אומר כי סכום זה צריך להיות משולם רק בחייו.

וכך מעדותו בדיון 13.5.2018 שורות 10-17 :



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

" קודם כל אני מתנגד לתביעה, למה לפתוח עכשיו את ההסכם כשהוא סגור? רשום שאני צריך להעביר לה את הסכום הזה, אני 16 שנים מעביר כמו שעון. אני רוצה להמשיך להעביר את זה כמו שהיום. מצד אחד אולי זה בלתי אפשרי כי היום אני בפרק ב', מי שרשום היום בגמלאות זה הידועה בציבור שלי, יש מסמכים שהיא רשומה שם משנת 2005, היא מוכרת בציבור. אני רוצה להמשיך לשלם, יש הוראת קבע. אמשיך לשלם כל עוד אני חי, ואולי אחרי זה זה צריך להיפסק, יש לי גב' שאני חי איתה וזהו. "

28. לאור הסכמה מפורשת של הצדדים בסעיף 3 ט' להסכם כי האישה תמשיך לקבל את סכום הפנסיה גם "במידה והבעל ילך לבית עולמו" ולצורך כך תיחשב כ"אלמנה" או כ"זכאית לקצבת שארים", איני מקבלת את טענת הנתבע כי עליו לשלם לתובעת את חלקה בפנסיה שלו "כל עוד הוא חי" ו"אולי אחרי זה זה צריך להיפסק". הדברים נרשמו ברחל בתך הקטנה.

29. "תרגום" הוראות פסק הדין שניתן בעניינם של הצדדים בשנת 2002, מהווה מימוש התכלית החקיקתית והסוציאלית של חוק חלוקת חסכון פנסיוני. הצדדים הסכימו במסגרת פסק הדין כי התובעת תהא זכאית לקבל חלקה בפנסיה הן בחייו של הנתבע והן לאחר אחרית ימיו ובכך הגדירו את הסכמתם לכך שהיא זכאית לקבל זכות פנסיונית כהגדרתה בחוק חלוקת חסכון פנסיוני. חוק חלוקת חסכון פנסיוני הינו חוק פרוצדוראלי שאינו בא לשנות את היקף הזכות כי אם להקל על מימושה.

30. הזכות לקצבת שארים הוענקה לתובעת במסגרת הסכמות הצדדים בהסכם הגירושין ומכאן מתבקשת המסקנה כי בנסיבות המקרה דנן רישום פסה"ד אצל הגוף המשלם בחייו של החוסך לא נועד לשנות את פסה"ד או לפגוע בבסיס הסכמות הצדדים לחלוקת רכוש בהסכם הגירושין אלא להיפך, הרישום נועד להבטיח מימוש זכות התובעת לקבלת קצבת שארים לאחר אחרית ימיו של החוסך בעוד שאי רישום פסה"ד יאיין את זכותה לקבלת קצבת שארים.

31. א. למעלה מן הצורך יובהר כי מערכת היחסים שבין הנתבע לבת זוגו החדשה אינה ממין עניינה של התובעת. הנתבע לא יכול היה להעניק לבת זוגו החדשה זכויות שאינן שלו ואינן יכולות להיות שלו. זכות התובעת לקבל את חלקה הקונקרטי



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

בפנסיית הנתבע לאחר פטירתו שייכת מכח ההסכם שקיבל תוקף של פסק דין לתובעת ולא יכולה להיות מועברת לאישה אחרת על ידו.

ב. אם וככל שבת זוגו הנוכחית של הנתבע זכאית לזכויות נוספות/אחרות מכח יחסיה הנוכחיים עימו, הרי זהו ענין אחר ולא נוגע למערכת היחסים שכבר הסתיימה בין התובעת לנתבע.

ג. זכויות בת הזוג החדשה נוגעות לזכויות ששייכות לנתבע ולמרחב החיים שלאחר סיום הקשר בין הצדדים שבכותרת. לבת זוגו החדשה של הנתבע לא יכולות לקו זכויות מתוך זכויות פנסיה ששייכות על פי פסה"ד שניתן בהסכמתם של הצדדים, לתובעת.

32. לפיכך, מתן פסק דין, כל עוד עולה כמובן בקנה אחד עם הוראות החוק ותואם את הסכמות הצדדים ולא חורג מהן, לא פוגע בזכויות הנתבע שאינן נגרעות, לא חותר תחת עקרון חופש החוזים או שומט את הבסיס החוזי של ההסכם עליו חתמו הצדדים, אלא עולה בקנה אחד עם הוראות ההסכם הספציפיות, אינו סותר את הסכמות היסוד של הצדדים ומגשים את כוונת הצדדים.

יישום ההוראות ותרגום לשפת חוק חלוקת חסכון פנסיוני

33. כוונת הצדדים ולשון ההסכם ברורה במהותה, אך הצדדים ניסחו את היקף שיעור הזכויות של האישה בפנסייה המשולמת לבעל כסכום חודשי מתוך הפנסיה, צמוד לתוספות המשולמות ולא נקבו בהיקף הזכויות במובן של חלקי האחוז (%) כפי הנדרש בחוק, שכן כאמור במועד אישור הסכמותיהם החוק טרם בא אל העולם.

משכך מתעורר הצורך לקבוע אמצעי פרקטי ל"תרגום" הניסוח והמרתו לניסוח שניתן להעבירו באצעות פסיקתא לגורם המשלם כפי שנקבע בחוק.

בסעיף 3 ה' להסכם נקבע כי "הפנסיה שמקבל בעת פרישתו מצה"ל תשאר בבעלותו הבלעדית, למעט סך 2,000 ₪ שתקבל האישה מידי חודש בחודשו", ובהמשך, בסעיף 3 ט' צוין כי "לצורך קבלת סכום הפנסיה שתקבל האישה...או כזכאית לקצבת שארים במידה והבעל ילך לבית עולמו".



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

34. החלק היחסי של האישה בפנסיה של האיש נקבע במועד אישור ההסכם ומתן פסה"ד לסך 2,000 ₪ מתוך הפנסיה המשולמת חודש בחודשו וכעת מצאתי לקבוע כי על מנת ליישם את הוראות החוק לחלוקת חסכון פנסיוני יש להמיר את השיעור הכספי להיקף הזכויות באחוזים כפי הנדרש בחוק בהתאם לערך במועד אישור ההסכם ומתן תוקף של פסק דין.

35. עוד מוצאת אני להוסיף לפני סיום ומתן הוראות אופרטיביות כי יש חובה על ביהמ"ש לזכור ולהקפיד על מימושה ומיצויה של תכלית החוק לחלוקת חסכון פנסיוני.

אמנם לעיתים מתעורר קושי ביישום הוראות החוק, אבל כוונת המחוקק ברורה ועל ביהמ"ש להיות לעיתים גמיש ויצירתי כדי ליישם את הסכמות הצדדים, במיוחד שעה שהן תואמות ומבטאות את החקיקה בעניין שבמחלוקת.

יפים לענין זה דבריו של כבוד השופט נעם סולברג שנאמרו במסגרת פס"ד ברע"א 8622/13 בענין המוסד לביטוח לאומי נ' רחלה שחר (פורסם במאגרים האלקטרוניים), הדברים נגעו אמנם להוראות סעיף 147 לחוק הירושה שאף הן בעלות תכלית סוציאלית בעיקרה ואולם מתאימים להפליא גם כאן וכאמור שם:

” לשון סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 – מאפשרת, התכלית הסוציאלית – מאתגרת, והתוצאה – מוצדקת: ”

36. יש לזכור כי גם לעניינו של החוק לחלוקת חסכון פנסיוני כבר נקבע בביהמ"ש העליון כי יישום ופרשנות החוק צריכים להעשות בדרך שתקל על מימוש הזכות וכאמור שם מפי המשנה לנשיאה השופט א' רובינשטיין בבע"מ 4860/16 פלונית נ' פלוני (פורסם במאגרים האלקטרוניים):

” תכלית החוק ולשון סעיפיו הנזכרים מלמדים לדעתי, כי החוק נועד להקל על מימוש הזכות של בן הזוג לשעבר בחלק מקצבת הפנסיה של בן זוגו החוסך – הנקבעת כאמור על-ידי בית המשפט בהתאם להוראות הדין וההלכה הפסוקה – ולא לעצב את היקפה. ”



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

סיכום הכרעה ויישום

37. א. עתירת התובעת למתן הוראות בדבר מתן הוראות לגורם המשלם (מופ"ת-צה"ל)
- בהתאם להוראות חוק חלוקת חסכון פנסיוני, מתקבלת.
- ב. על מנת שניתן יהיה לתרגם/להמיר את הסכום שנקבע כחלקה של האישה בפנסיה לנוסח הנדרש בחוק, אני קובעת כי מועד הפירוד לצורך מתן פסק דין לחלוקת חסכון פנסיוני הוא מועד אישור הסכם הגירושין, קרי: 2.7.2002 וכי היקף האחוזים של חלקה של האישה בפנסיה ייקבע בהתאם לחלק שנקבע בפועל, קרי 2,000 ₪ מתוך סכום הפנסיה במועד אישור הסכם הגירושין ומתן תוקף של פסק דין.
- ג. משכך יירשם בפסיקתא הרלוונטית כי התקופה המשותפת לצורך מתן פסק דין לחלוקת חסכון פנסיוני הינה החל ממועד הנישואין בתאריך 28.6.1978 ועד ליום 2.7.2002 ("מועד הפירוד").
- ד. על מנת לקבוע את שיעור היקף הזכויות בהתאם למה שנקבע ובוצע בפועל אני ממנה את האקטואר פרופ' רמי יוסף כמומחה מטעם בית המשפט.
- המומחה יגיש חוות דעתו ביחס לשאלה מהו חלקה היחסי של התובעת (באחוזים) מתוך כלל קצבת הפנסיה של הנתבע, בהתאם לסכומים במועד אישור ההסכם 2.7.2002, 2,000 ₪ מתוך הפנסיה ששולמה בחודש יולי 2002.
- על המומחה לציין בחוות דעתו מהו השיעור להעברה הנדרש כהגדרתו בחוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, תשע"ד - 2014.
- ה. חוות הדעת תוגש בתוך 30 יום ואליה יצורף העתק פסיקתא שתנוסח על ידי המומחה לבדיקת ביהמ"ש והגורם המשלם.
- הצדדים יגישו לעיון המומחה כל מסמך נדרש לצורך עריכת חווה"ד והמומחה רשאי לפנות אף לגורם המשלם, מופ"ת-צה"ל, לצורך קבלת מסמכים הנחוצים לצורך עריכת חווה"ד, באופן ישיר.



בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

בפני כב' השופטת רותם קודלר עיאש

תמ"ש 51907-10-17

- ו. בשכר טרחת המומחה תישא, בשלב זה, התובעת לבדה.
- ז. הוראות נוספות תינתנה לאחר קבלת חוו"ד המומחה.
38. בשלב זה ועד לאישור נוסח הפסיקתא ע"י הגורם המשלם, יותר התיק פתוח.
39. לשלוח לצדדים ולמומחה.
התיק יובא לעיוני למתן הוראות נוספות עם הגשת חוות דעת המומחה או בחלוף המועד להגשתה.

ניתן ביום, י"ח טבת תש"פ, 15 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

רותם קודלר עיאש, שופטת